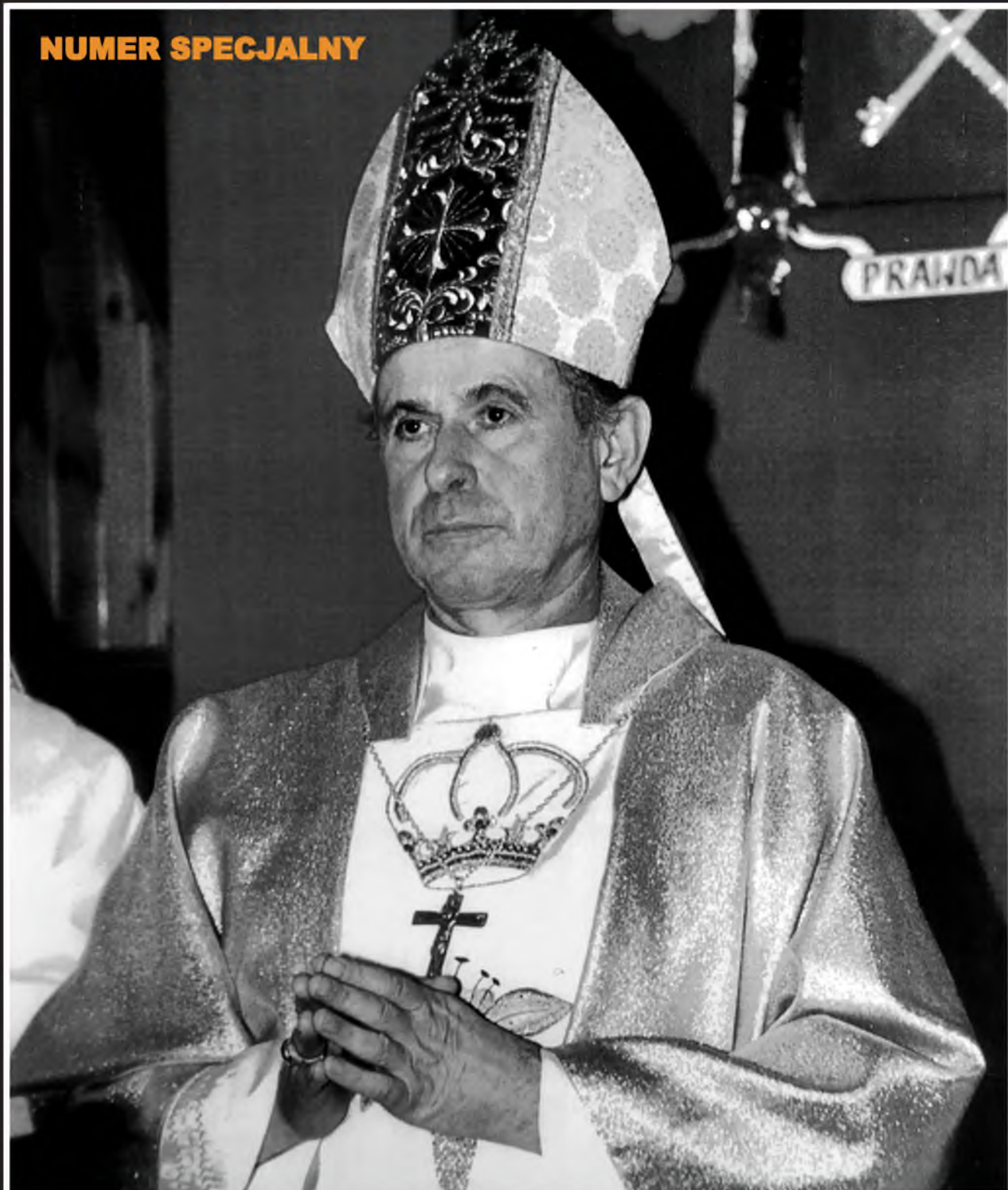

RODZINA

NR 8 (1919) 2023 r. • MIESIĘCZNIK KATOLICKI • CENA 2 ZŁ NR INDEKSU 374776 • PL. ISSN 0137-8287

NUMER SPECJALNY

Ś.P. Biskup WIKTOR WYSOCZAŃSKI
(1939 – 2023)

Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP, Ordynariusz Diecezji Warszawskiej

9 maja 2023 rok. Katedra pw. Św. Ducha w Warszawie. Msza św. żałobna. Pożegnanie ŚP. Biskupa Wiktora Wysoczańskiego – Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w RP i Ordynariusza Diecezji Warszawskiej.
Na zdjęciu: Przemawia ks. infułat dr Andrzej Gontarek

(fot. A. Wójtowicz)

RADA SYNODALNA KOŚCIOŁA POLSKOKATOLICKIEGO W RP

00-544 Warszawa, ul. Wilcza 31 m 3A
tel/fax 22-621-52-05, 22-622-12-05

Kościół Polskokatolicki w Rzeczypospolitej Polskiej 9 maja 2023 roku pożegnał Zmarłego 27 kwietnia 2023 roku ŚP. Zwierzchnika Kościoła Ks. Bpa prof. zw. dra hab. Wiktora Wysoczańskiego

W katedrze pod wezwaniem. Św. Ducha w Warszawie na żałobnej liturgii zgromadziło się duchowieństwo i wierni Kościoła Polskokatolickiego oraz wielu gości z kraju i z zagranicy.

Mszy Św. przewodniczył pełniący obowiązki Zwierzchnika Kościoła ks. inf. dr Andrzej Gontarek, modlitwie przy katafalku – ks. inf. Stanisław Bosy – Administrator Diecezji Wrocławskiej, a liturgię na Cmentarzu Powązkowskim (d. Wojskowym) poprowadził ks. inf. Antoni Norman – Administrator Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej.

Otoczając modlitwą Rodzinę ŚP. Ks. Bp. Wiktora Wysoczańskiego, Zwierzchnika naszego Kościoła, wspólnie dziękowaliśmy za 40 lat Jego biskupiej posługi dla Kościoła Polskokatolickiego w RP i pracy w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Dziękujemy Władzom Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie z Jego Magnificencją Abp. dr. hab. Jerzym Pańkowskim – Rektorem oraz Chórowi ChAT.

Dziękujemy za wspólną modlitwę delegacji Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich reprezentowanej przez Bp. Dirka Jana Schoona (Niderlandy) i Bp. Heinza Lederleitnera (Austria).

Dziękujemy za wspólną modlitwę delegacji Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w USA i Kanadzie: Bp. Jarosławowi Rafałko, Bp. Bernardowi Nowickiemu, Ks. Seniorowi Grzegorzowi Młudzikowi i Ks. Krzysztofowi Mendelewskiemu.

Dziękujemy za obecność i serdeczne wspomnienie naszego Zmarłego Zwierzchnika Biskupowi Elbląskiemu Jackowi Jezierskiemu, wieloletniemu Przewodniczącemu Rady do Spraw Ekumenizmu przy Konferencji Episkopatu Polski (Kościół Rzymskokatolicki).

Dziękujemy za obecność i okazaną pomoc ze strony: Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików, a także Pani Agaty Mielezkievicz – Prezesa ZPU POLKAT.

Dziękujemy wszystkim za modlitwę i wsparcie, obecność oraz skierowane do nas słowa kondolencji, które zostały nadesłane przez:

- Abp. Stanisława Gądeckiego – Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski (Kościół Rzymskokatolicki),
- Bp. Romualda Kamińskiego – Ordynariusza Diecezji Warszawsko-Praskiej (Kościół Rzymskokatolicki),
- Bp. dr. Adriana Puta – Przewodniczącego Zespołu ds. Dialogu z Kościołem Polskokatolickim (Kościół Rzymskokatolicki),
- Abp. Utrechtu – Barend Theodoora Walleta – Przewodniczącego Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich (Niderlandy),
- Bp. Dirka Jana Schoona – Biskupa Diecezji Haarlem (Niderlandy),
- Księdza Christopha Schulera – delegata Kościoła Chrześcijańskokatolickiego (Szwajcaria),
- Księdza Oliviera Kajzera, Księdza Waltera Jungbauera, Księdza Jensa Schmidta (delegatów Kościoła Starokatolickiego w Niemczech),
- Bp. Andrzeja Malickiego – Prezesa Polskiej Rady Ekumenicznej i Zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP,
- Abp. ABLA (Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny),
- Abp. Eugeniusza Popowicza – Metropolite Przemysko-Warszawskiego (Kościół Greckokatolicki w Polsce),
- Bp. Przemysława Semko Korozę – Zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP,
- Ks. Michała Jabłońskiego – proboszcza parafii w Warszawie (Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP),
- Panią Dyrektor Jadwigę Zalisz – Dyrektor Towarzystwa Biblijnego w Polsce,
- Księdza Petera Vinca – delegata Kościoła Starokatolickiego (Czechy),
- Bp. Ryszarda Bogusza – Prezesa Diakonii Polskiej i Panią Dyrektor Wandę Falk – Dyrektor Generalną Diakonii Polskiej (Kościół Ewangelicko-Augsburski).

Wiktor Wysoczański

JE. Bp prof. zw. dr. hab., dr h.c., Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP, Ordynariusz Diecezji Warszawskiej, Prezes Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików

Urodził się 24 marca 1939 roku w Wysocku Wyżnem k. Stryja, na terenie ówczesnej wschodniej Polski (obecnie Ukralna). Przeszedł na świat w rodzinie greckokatolickiej jako syn małżonków Wiktorii i Leona Wysoczańskich (najmłodszy z czworga rodzeństwa). W 1942 roku stracił matkę. 3-letnim Wiktoorem zajęła się wówczas najstarsza siostra – Karolina. Fotografiię matki nosił zawsze przy sobie, na sercu. Po ukończeniu szkoły średniej i zdaniu matury, w wyniku ostatniej masowej fali repatriacji Polaków z Kresów przyjechał do Polski. Przesiedleńców kierowano wówczas głównie na tzw. Ziemię Odzyskane (zachodnie).

W latach 1960-1964 studiował teologię w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, a w latach 1966-1971 prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Natomiast w latach 1971-1972 – teologię na Chrześcijańskokatolickim Wydziale Teologii Uniwersytetu w Bernie. W dniu 2 lutego, w Święto Matki Boskiej Gromnicznej, w 1963 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk bp. Maksymiliana Rodego i został skierowany do pracy duszpasterskiej w polskokatolickich parafiach w Bydgoszczy, Hucisku, Sieradzu i Warszawie. Od 1971 roku pełnił funkcję sekretarza Rady Synodalnej. W 1975 roku został wybrany na biskupa. Sakrę biskupią otrzymał 5 czerwca 1983 roku z rąk abp. Utrechtu Marinusa Koka. Od 1977 roku do ostatnich dni życia był prezesem Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików.

W 1995 roku został Zwierzchnikiem Kościoła Polskokatolickiego w RP (jednogłośnie ponownie wybrany na to stanowisko przez Synod Kościoła w 2013 roku), od 1996 roku – Ordynariuszem Diecezji Warszawskiej. Jako Zwierzchnik Kościoła był członkiem Prezydium Polskiej Rady Ekuumenicznej i od roku 2011 jej wiceprezesem. Od 1967 roku – był pracownikiem naukowym Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, doktorat uzyskał w 1982 roku; w 1985 roku – habilitację; w 2003 roku otrzymał tytuł naukowy profesora, a w 2004 roku – profesora zwyczajnego. W latach 1990-1993, 1993-1996, 2002-2005, 2005-2008 wybrany na stanowisko rektora Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, a w latach 1987-1990, 1996-2002 i 2008-2012 również wybierany na stanowisko prorektora do spraw naukowych. W czasie pełnienia przez Niego ww. funkcji opracowano nowy statut ChAT i nowy regulamin studiów oraz powołano Ekuumeniczny Instytut Pedagogiczno-Katechetyczny i Studium Pedagogiczne, utworzono Studium Doktoranckie (nauk teologicznych). W ramach prowadzonych przez Niego seminariów doktoranckich i magisterskich powstało ok. 20 prac doktorskich oraz blisko 60 prac magisterskich. Był także recenzentem prac doktorskich oraz rozpraw habilitacyjnych na uczelniach polskich (KUL, ATK, UW, UAM, UMK), Promotor i autor *Laudacji* kilku doktoratów honorowych.

Doceniając Jego zasługi dla rozwoju nauk teologicznych, popularyzację zachodnioeuropejskiej teologii starokatolickiej w kraju oraz w USA i Kanadzie, Uniwersytet w Bernie (Szwajcaria) nadał Mu w 1999 roku najwyższe wyróżnienie *doktorat honoris causa*, co oceniono jako zaszczyt dla Kościoła i dla Polski. W *Laudacji* podkreślono

W dniu 2 lutego 1963 roku święcenia kapłańskie przyjął z rąk ówczesnego Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego Biskupa Maksymiliana Rodego (na zdjęciu, w 2. rzędzie, pierwszy od str. prawej). (fot. Archiwum)

między innymi, że wykonał On olbrzymią pracę translatorską i promocyjną literatury starokatolickiej. Był członkiem Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich. W 1993 roku otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej, a w roku 1999 – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. W Jego dorobku naukowym* znajduje się kilka pozycji książkowych i ponad 250 artykułów naukowych.

* Spis ważniejszych publikacji Bpa Wiktor Wysoczańskiego podamy w następnym numerze *Rodziny*.

W dniu 5 czerwca 1983 roku sakrę biskupią otrzymał z rąk Arcybiskupa Utrechtu Marinusa Koka (fot. Archiwum)

On Tobie jest przychylny

*Gdyś jeszcze chłopcem był wrażliwym,
może psotnym,
zbierałeś w duszy swej
wspomnienia z chwil ulotnych,
Wierzyłeś w dobroć rąk
i serca mocne bicie,
sprawiedliwości dom
zbudować chciałeś skrycie.*

*Pojąłeś ludzki los,
widziałeś głód, cierpienie
i usłyszałeś głos:
„Ja twoje życie zmienię!”
Kapłański śnił się stan,
dobroci pełen, łaski,
pomocnym ludziom być
– oto kapłaństwa blaski.*

*Nie przyszło iść po różach
spokojną, łatwą drogą.
Dziś osiągnąłeś wiele,
co inni mieć nie mogą.
Lecz w sercu, gdzieś na dnie,
dzieciństwa nutka drzemie:
znów trawy chylą się,
wiatr z pól pozdrowia Ciebie.*

*Znów słyszysz wody plusk
i koni ciche rzenie,
wśród łąk i pól,
i wzgórz przechadza się marzenie.
Dziś jest Twój wielki dzień:
bądź mocny, mężny, silny,
a Bóg pobłogosławi Cię,
bo Tobie jest przychylny.*

*Gdy przebrzmi dzwonów ton,
bądź znowu chłopcem małym,
by skarby w sercu Twym
na zawsze pozostały.*

Małgorzata Kapińska

(wiersz napisany w przeddzień Sakry Biskupiej,
dedykowany Ks. Biskupowi Wiktorowi Wysoczańskiemu,
nigdzie dotąd niepublikowany)

W trosce o zachowanie nienaruszonego depozytu wiary

Nowotestamentowe formuły wyznania wiary służą w pierwszej linii wielbieniu Chrystusa i Boga Jednego w Trzech Osobach.

Zawierają one także wypowiedzi wyjaśniająco-pouczające. Utrzymuje się to również w wyznaniu wiary starego Kościoła, które to wypowiedzi, początkowo – jako symbol chrztu – mają również charakter kultowy, hymnowy.

Pozostawiają jednak one znacznie więcej miejsca wypowiedziom nauczającym (na przykład w wyznaniu wiary nicejsko-konstantynopolitańskim z jego postanowieniami chryzologicznymi). Oprócz wyznania wiary w Chrystusa i Trójcę Świętą, które pozostaje główną podstawą, zawierają jeszcze dalsze wypowiedzi wiary (na przykład twierdzenia o Stworzeniu, Zesłaniu Ducha Świętego, Kościele, rzeczach ostatecznych). Należy tu podkreślić, że wyznania wiary starego Kościoła są jednak czymś więcej, niż hymnami kultowymi i wypowiedziami nauczającymi. **Ponieważ zostały one przyjęte przez Sobory i przez cały Kościół, mają dla wiary powszechnie obowiązujący charakter: są one normą wiary, nie w sensie ustawy wiary, którą należy przyjąć w posłuszeństwie wobec Kościoła, ale jako normy rozstrzygającej, którą należy respektować w wolności wiary.** (cdn.)

Trójca Święta, miniatura Jeana Bourdichona (meisterdrucke.com)

Zaangażowanie ekumeniczne

JE. Biskup Wiktor Wysoczański całą działalność naukowo-dydaktyczną związał przede wszystkim z **Chrześcijańską Akademią Teologiczną** – uczelnią wyjątkową – kształcąca w swoich murach kadry teologów i duchownych trzech tradycji: starokatolickiej, prawosławnej i protestanckiej. Wieloletnie zasiadanie w jej władzach (rektor, prorektor) skutkowało dynamicznym rozwojem uczelni.

Aktywnie uczestniczył w sympozjach naukowych **w kraju i za granicą**. Organizował sympozja naukowe i seminaria (z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, Wydziałem Teologii Starokatolickiej Uniwersytetu w Bernie) poświęcone szeroko pojętej problematyce ekumenicznej. Zapraszał z wykładami oraz referatami profesorów zagranicznych (Szwajcaria, Niemcy, Holandia). Był inicjatorem ufundowania w latach 90-tych XX wieku nagrody imienia Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Zainteresowania naukowe zaowocowały pierwszą wielką pracą dotyczącą starokatolicyzmu w języku polskim **„Kościół Starokatolicki. Historia, Nauka, Dążenia”** biskupa starokatolickiego Ursa Kürego pod redakcją naukową i w tłumaczeniu Bpa Wiktora Wysoczańskiego, zawierającą ok. 300 stron napisanych bądź zaktualizowanych przez Niego. Całość pozycji obejmuje 748 stron.

W latach 1973-87 Biskup Wiktor Wysoczański był członkiem **Mieszanej Komisji Prawosławno-Starokatolickiej**. W latach 1974 – 1998 był członkiem **Komisji Wspólnej Polskiej Rady Ekumenicznej i Episkopatu Kościoła Rzymskokatolickiego**, a od 1998 – członkiem **Komisji do Spraw Dialogu pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski i Polską Radą Ekumeniczną**.

Jako Zwierzchnik Kościoła należał do **Prezydium Polskiej Rady Ekumenicznej**, od 2011 był jej wiceprezesem.

To właśnie z Jego inicjatywy został podjęty oficjalny dialog ekumeniczny między Kościołem Polskokatolickim (przewodniczył Zespołowi) a Kościołem Rzymskokatolickim w Polsce. W latach 1998-2014 odbyło się 30 posiedzeń obydwu Zespołów, których owocami są m.in. **nabożeństwo „gojenia ran”**, **publikacje materiałów z sympozjów ekumenicznych**.

Był członkiem Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich. Od 1994 zaś – współredaktorem i współwydawcą międzynarodowego czasopisma naukowego „Internationale Kirchliche Zeitschrift”, w którym publikują swe prace teologowie różnych wyznań. Współpracował ponadto z czasopismami polonijnymi w Stanach Zjednoczonych **„Straż”, „Rola Boża”**.

*****

ŚP. Biskup Wiktor Wysoczański zerwał z ideologicznie uwarunkowanym myśleniem swoich poprzedników i stał się faktycznym twórcą nowej, naukowo otwartej i pogłębionej teologii starokatolickiej w Polsce, opartej na Piśmie Świętym, Ojcach Kościoła oraz uchwałach pierwszych siedmiu soborów ekumenicznych (dobitnie podkreślił to ks. prof. Urs von Arx). Z Jego dorobku korzysta także Polski Narodowy Kościół Katolicki w USA i Kanadzie. Wiele prac Bp. Wiktora Wysoczańskiego zostało przetłumaczonych i ogłoszonych drukiem w języku niemieckim, angielskim i czeskim. (źródło polskokatolicki.pl)

*****

Był budowniczym i organizatorem Międzynarodowego Centrum Konferencyjno-Studyjnego im. Bp. Edwarda Herzoga w Konstancinie-Jeziornie k. Warszawy, gdzie odbywały się sympozja i robocze konferencje naukowe Sekcji Teologii Starokatolickiej ChAT. (źródło eKAI)

Spotkanie ekumeniczne podczas wizyty w Polsce J.Ś. Papieża-Polaka Św. Jana Pawła II. Powitanie Papieża z Biskupem Wiktorem Wysoczańskim (fot. Rodzina 1997, nr 12 s. 1)

*****

Biskup Wysoczański bardzo cenił sobie ekumeniczny wkład papieża Jana XXIII i jego następcy – św. Jana Pawła II. W 1998 roku, na łamach „Więzi” pisał, że „(...) papież Jan Paweł II wpływa na pojawienie się tych nowych, pozytywnych tendencji oraz na zmianę klimatu dyskusji teologicznej i w ogóle dialogu ekumenicznego, co przyjmowane jest z radością i nadzieją przez starokatolików” i nawiązywał do encykliki papieskiej: „Ununumsint” („Aby byli jedno”). (źródło mazowiesci.pl)

20.10.1994 r. Konstancin-Jeziorna. Podpisanie umowy naukowej, m.in. o wymianie studentów między Wydziałem Teologicznym Chrześcijańskokatolickiego Uniwersytetu w Bernie (Szwajcaria) a Chrześcijańską Akademią Teologiczną w Warszawie (na zdj. Dziekan Uniwersytetu w Bernie ks. prof. Urs von Arx i Bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczański – rektor ChAT) (fot. Rodzina 1994, nr 12 s. 9)

*****

Zdecydowaną zasługą Biskupa Wysoczańskiego było dość silne umocowanie Kościoła Polskokatolickiego w przestrzeni ekumenicznej. (...) W ramach wspólnej komisji powstało aż osiem ekumenicznych publikacji polskokatolicko-rzymskokatolickich obejmujących zagadnienia eklezjologiczne, mariologiczne, historyczne i inne. **Mało który Kościół w Polsce może pochwalić się tak licznymi i obszernymi, bilateralnymi dokumentami dialogu jak właśnie Kościół Polskokatolicki i to jest bez wątpienia zasługa Biskupa Wiktora Wysoczańskiego.** (...)

Bp Wysoczański był animatorem pracy teologicznej na rzecz pogłębienia i popularyzacji teologii starokatolickiej w Polsce. (...) Dbał o to, aby oficjalne dokumenty dialogu starokatolicko-rzymskokatolickiego oraz klasyczne publikacje teologii starokatolickiej były dostępne również w języku polskim. (...)

Biskup Wiktor Wysoczański umiejętnie tłumił głosy domagających się poluzowania czy zerwania więzi z Unią Utrechcką, będąc chyba świadomy, że jest to teoretycznie jedyna platforma, na której Kościół Polskokatolicki posiada dość liczącą się pozycję. (...)

(źródło: Dariusz Bruncz ekumenizm.pl)

Zasługi ŚP. Biskupa Wiktora Wysoczańskiego dla dialogu ekumenicznego

(fragment wypowiedzi dla KAI, fot. Magazyn Ekumeniczny)

Biskup Jacek Jezierski, przewodniczący Rady do spraw Ekumenizmu przy Konferencji Episkopatu Polski, wspomina zasługi ŚP. Bpa Wiktora Wysoczańskiego dla dialogu ekumenicznego z Kościołem Rzymskokatolickim.

Zasługą Biskupa Wiktora Wysoczańskiego było zaangażowanie się w dialog ekumeniczny z Kościołem Rzymskokatolickim w Polsce. Spotkania przedstawicieli obu Kościołów rozpoczęły się 25 lat temu w lutym 1998 r. Aby jednak dialog mógł się rozpocząć, trzeba było do tego przekonać biskupów polskich i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, wówczas Kardynała Józefa Glempa. Biskup Wiktor Wysoczański znalazł osoby, które Go wsparły w tym zamiarze. Byli to Abp Alfons Nossol, biskup opolski, oraz starokatolicki biskup Berna – Hans Gerny. (...)

Dialog rozpoczynał się w niesprzyjającej atmosferze medialnej i kościelnej. (...) Cieniem kładł się na całą sytuację miniony okres dziejów. (...) Na docenienie zasługuje postawa Biskupa Wysoczańskiego, który dążył do nawiązania dialogu i ułożenia stosunków z Kościołem Rzymskokatolickim. (...)

Dialog przedstawicieli Konferencji Episkopatu Polski i Kościoła Polskokatolickiego zaowocował nowym językiem w mediach katolickich i w miesięczniku polskokatolickim „Rodzina”; język został uwolniony od wzajemnej agresji, stał się bardziej rzeczowy, spokojny i choćby życzliwy.

Ważnym wydarzeniem na drodze pojednania i oczyszczenia pamięci było pamiętne nabożeństwo ekumeniczne we Wrocławiu w Kościele Polskokatolickim św. Marii Magdaleny w roku 2000. Wzięli w nim udział przedstawiciele Episkopatu, ale też biskupi starokatolicki z kilku państw Europy zachodniej i południowej związani z Unią Utrechcką.

Symposium zorganizowane przez STPK i Polski Oddział Chrześcijańskiej Konferencji Pokojowej przy PRE w dniach 25-28 marca 1985 roku (hotel „Forum” w Warszawie), w którym uczestniczył ks. Peter Ferguson z Kościoła Anglikańskiego w Australii. Na zdjęciu: Australijski Gość z Bpem Wiktorem Wysoczańskim

Gospodarzem i pomysłodawcą spotkania był właśnie Ks. Bp Wysoczański.

Biskup Wiktor Wysoczański uczestniczył w spotkaniach ekumenicznych z papieżem Janem Pawłem II podczas jego pielgrzymek do Ojczyzny, a po śmierci papieża pojechał do Rzymu wraz z prawosławnym abpem Jermiaszem na uroczystości pogrzebowe.

Przez długi okres kierowania Kościołem Polskokatolickim ustabilizował sytuację tej społeczności chrześcijańskiej, ugruntował jej pozycję w ruchu Kościołów starokatolickich, **doprowadził po 1989 r. do uregulowania statusu Kościoła Polskokatolickiego w RP poprzez ustawę sejmową.**

W mojej pamięci pozostanie jako roztropny partner dialogu ekumenicznego, zdolny do przyjęcia punktu widzenia drugiej strony, do pewnego kompromisu. Nie obstawał przy drobnych sprawach, był biskupem doświadczonym i dobrze zorientowanym w sytuacji ruchu starokatolickiego w Europie zachodniej i Narodowego Kościoła Katolickiego w Stanach Zjednoczonych.

Mogę powiedzieć, że przez ćwierć wieku znajomości z Nim i współpracy w różnych sytuacjach nawiązała się między nami nić szczerzej przyjaźni, przy poszanowaniu różnicy stanowisk i odrębności wyznaniowych. Wspominam nasze kontakty jako dobre, **pełne życzliwości spotkania dwóch biskupów różnych wyznań, szukających szczerze porozumienia, lepszego ułożenia wzajemnych relacji, usunięcia tego, co jest bolesne, szkodliwe, co nie jest zgodne z duchem chrześcijaństwa.** (Źródło: eKAI)

Podpisanie porozumienia Kościołów w Polsce w sprawie pomocy dla uchodźców 30.06.2016 r. Od lewej: Bp Wiktor Wysoczański – Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP, Abp Stanisław Gądecki – Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, Metropolita Sawa – Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski, pastor Leszek Wakula – Prezbiter Okręgu Centralnego Kościoła Chrześcijan Baptystów w RP

Fotoreportaż z Uroczystości Pogrzebowych ŚP. Biskupa Wiktora Wysoczańskiego

Nikt zaś z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie: jeżeli bowiem żyjemy, żyjemy dla Pana; jeżeli zaś umieramy, umieramy dla Pana. I w życiu więc i w śmierci należymy do Pana.

Rz 14, 7-8

(fot. A. Wójtowicz)

Biskup Wiktor Wysoczański nie żyje

Wraz z Kościołem Starokatolickim w Polsce oplakujemy śmierć Biskupa Wiktora Wysoczańskiego. Choć miał już 84 lata, nadal był Zwierzchnikiem Kościoła Polskokatolickiego.

Biskup Wiktor był inspirującą postacią w Unii Utrechckiej, a dla wielu – ojcem w Chrystusie. Współpraca z Nim była fascynująca. W wyjątkowy sposób podtrzymywał jedność w Kościele. Nie jest łatwo Go naśladować. Jest to zadanie bardzo trudne, ale Chrystus jest wierny swojemu Kościołowi. Prosimy naszego Zbawiciela o si-

Abp Utrechtu Berend Theodoor Wallet

łę dla wszystkich wierzących w naszym siostrzanym Kościele w Polsce. Niech Bóg wzmocni ich w tych smutnych dniach i da im wgląd w nadchodzące czasy.

Biskup Wiktor poświęcił się całym sercem i duszą swojemu Kościołowi i opanował starokatolickie podejście do teologii. Studiował teologię w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie i na Uniwersytecie w Bernie, a także prawo w Toruniu i w Warszawie.

W Święto Matki Bożej Gromniczej 2 lutego 1963 r. przyjął święcenia kapłańskie w Warszawie z rąk biskupa Maksymiliana Rodego. Wybrany na biskupa w 1975 r., konsekrowany mógł być dopiero w czerwcu 1983 r. przez ówczesnego arcybiskupa Utrechtu, Marinusa Koka. W ten sposób niewiele zabrakło Mu do 40. rocznicy.

27 czerwca 1995 r. Synod wybrał Go na „pierwszego biskupa” Kościoła Polskokatolickiego. Kiedy zwolniły się dwa pozostałe urzędy biskupie w Jego Kościele (Wrocław i Kraków), pozostał tylko On. Próby wyboru nowych biskupów niestety zawsze kończyły się fiaskiem na kolejnych synodach, gdyż żaden z kandydatów nie uzyskał wymaganej większości dwóch trzecich głosów.

Biskup Wiktor Wysoczański wykładał ekumenizm, historię starokatolicyzmu i prawo kanoniczne w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, której był także rektorem przez dwie kadencje. Opublikował szereg artykułów naukowych w *Internazionali Zeitschrift Kirchlichen* (Berno, Szwajcaria). Pełnił różne stanowiska ekumeniczne, od 2011 roku był wiceprzewodniczącym Polskiej Rady Ekumenicznej. W Unii Utrechckiej uczestniczył w dialogu teologicznym z Kościołem Prawosławnym. W 1999 roku otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu w Bernie (Szwajcaria).

Jako nestor Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej Biskup Wiktor przywiązywał wielką wagę do naszej współpracy. Również dzięki Jego przywództwu Kościół Polskokatolicki pozostał w Unii Utrechckiej. Kiedy inne Kościoły starokatolickie otworzyły posługę apostołską powołanym kobietom, a Polski Kościół Narodowy w USA nie zgodził się z tym, Kościoły w Polsce i Czechach zauważyły, że ta decyzja nie oznaczała podziału Kościoła. **Zdaniem Biskupa Wiktora, ważne jest, aby-**

śmy jako Kościoły dawali sobie nawzajem wsparcie i przestrzeń, nawet gdy jest ciężko i prezentujemy różne poglądy.

Choć w ostatnich latach stan zdrowia Biskupa Wiktora znacznie się pogorszył, Biskup Wiktor do końca pozostał wierny swemu Kościołowi i Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej. Synod Kościoła Polskokatolickiego i wybór Jego następcy został zaplanowany na 13 czerwca br. w Konstancinie.

Życzę Radzie Synodalnej Kościoła Polskokatolickiego, Księdzu Infułatowi dr. Andrzejowi Gontarkowi oraz całemu duchowieństwu i wiernym w Polsce ufności Chrystusowi w tym smutnym czasie.

Za wszystkich członków zbliżającego się Synodu modlimy się w Unii Utrechckiej, aby mądrość Boża prowadziła ich w przygotowaniach do odpowiedzialnej decyzji.

Utrecht, 28 kwietnia 2023 r.

† Barend Theodoor Wallet

Arcybiskup Utrechtu

Przewodniczący Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich (Niderlandy)

(utrecht-union.org.)

Słowo wygłoszone przez Biskupa Dirka Jana Schoona w czasie liturgii pogrzebu Biskupa Wiktora Wysoczańskiego w dniu 9 maja 2023 roku

Biskupi Międzynarodowej Konferencji Episkopatu Utrechckiej Unii Kościołów Starokatolickich z przerażeniem i smutkiem przyjęli wiadomość o śmierci ich Brata Biskupa Wiktora. W imieniu Międzynarodowej Konferencji, a także w imieniu Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Bernda Walleta, arcybiskupa Utrechtu, składam szczerze kondolencje duchowieństwu i świeckim Kościoła Polskokatolickiego z powodu tej jakże bolesnej straty.

Bp Dirk Jan Schoon

To bolesna strata dla MKBS, ponieważ Biskup Wiktor był nestorem naszej Konferencji Episkopatu. Był biskupem najdłużej i potrafił też najlepiej prześledzić ostatnie dziesięciolecie, prawie pół wieku, w których Kościoły starokatolickie podejmowały ważne decyzje. Dyskusje na ten temat niekiedy stawały się gorące i nawet gdy Kościół Polskokatolicki nie zawsze mógł przyłączyć się do poglądów innych Kościołów członkowskich, Biskup Wiktor pozostał lojalny i służył obu stronom, **jak przystało na Biskupa PONTIFEXA – budowniczego mostów.** Z pewnością służył jedności Kościoła także w wewnętrznych sprawach Kościoła Polskokatolickiego.

Wspominamy Go z wdzięcznością i modlimy się, aby Bóg obdarzył Biskupa Wiktora nagrodą, którą zachował dla swoich wiernych sług. Większość obecnych biskupów Unii Utrechckiej nie знаła żadnego innego polskiego kolegi poza Biskupem Wiktorem. Wiemy, że Kościół Polskokatolicki czuje się osierocony, ponieważ biskup jest dla duchowień-

stwa i świeckich ojcem w Chrystusie, a kiedy jego zabraknie, czuje się sierotą.

Mam szczerą nadzieję, że wy, Bracia i Siostry, będziecie mogli z ufnością stawić czoła Synodowi w dniu 13 czerwca 2023 roku.

A zaufanie oznacza tutaj: **zjednoczeni w trosce o przyszłość Kościoła Polskokatolickiego w Polsce**. W służbie tej jedności trzeba czasem ująć w nawias własne zdanie, aby dobrze zrozumieć drugiego – to właściwa postawa chrześcijańska, którą przyjmujemy także w rozmowach ekumenicznych z innymi Kościołami.

Mamy nadzieję, że 13 czerwca 2023 roku dacie dobry i inspirujący przykład w tej sprawie dla przyszłych pokoleń, dziękując Bogu za wszystko, co Biskup Wiktor zawsze czynił dla Kościoła Polskokatolickiego w relacjach z innymi Kościołami Unii Utrechckiej oraz we wszystkim: *na chwałę Imienia Bożego i na pożytek innym*.

Niech Biskup Wiktor wejdzie do radości swego Pana. I niech Boży Duch Święty błogosławi wam wszystkim dla przyszłości Kościoła Polskokatolickiego.

**Bp Dirk Jan Schoon
Biskup Diecezji Haadem (Niderlandy)**

Wspomnienie o Biskupie Wiktorze Wysoczańskim

Odejście Biskupa Wiktora jest bolesnym punktem zwrotnym w relacji, która rozpoczęła się prawie pięćdziesiąt lat temu, a z czasem doprowadziła do pełnej zaufania przyjaźni. Tym większy był smutek po śmierci Przyjaciela, którego głos ledwie mogłem usłyszeć przez kilka sekund w telefonie w dniu 3 kwietnia 2023 r. – po raz ostatni po tylu latach kontaktu, gdy dzieliliśmy radości, smutki i troski o drogę, jaką szły kościoły Unii Utrechckiej.

ks. prof. Urs von Arx

Gdy jesienią 1971 roku przyjechał do Szwajcarii na dwusemestralne studia podyplomowe na wydziale teologii chrześcijańskokatolickiej Uniwersytetu w Bernie, ja rozpocząłem posługę proboszcza w parafii Berno. Natomiast w latach 1975-1987 wielokrotnie spotykaliśmy się na plenarnych posiedzeniach Mieszanej Prawosławno-Starokatolickiej Komisji Teologicznej, gdzie reprezentował Kościół Polskokatolicki i Polski Narodowy Kościół Katolicki, podczas gdy ja pełniłem funkcję jednego z doradców starokatolickich.

Relacje między nami stawały się coraz bliższe w kontekście spotkań na Międzynarodowej Konferencji Biskupów (MKBS) Unii Utrechckiej. Również tutaj, po objęciu etatu profesora na wydziale w Bernie w 1986 roku, byłem wielokrotnie zapraszany na spotkania MKBS jako doradca teologiczny w latach 1989 – 2017. Okres ten, to czas posługi biskupiej bpa Hansa Gerny'ego (1986 – 2001). Bp H. Gerny – Zwierzchnik Kościoła Chrześcijańskokatolickiego w Szwajcarii, stał się dobrym znajomym, a z czasem Przyjacielem Biskupa Wiktora, i starał się na różne sposoby wspierać Jego i cały Kościół Polskokatolicki. Biskup Gerny wielokrotnie wspominał swo-

je wizyty w Polsce. I tak na przykład synod w Warszawie w czerwcu 1995 roku, na którym Biskup Wiktor został wybrany na biskupa zwierzchnika i ordynariusza diecezji warszawskiej Kościoła Polskokatolickiego. Jednocześnie wówczas uchwalono nowe prawo wewnętrzne.

Trwałym znakiem specyficznie polsko-szwajcarskiego związku w ramach Unii Utrechckiej jest ośrodek konferencyjny w Konstancinie, który powstał z inicjatywy Biskupa Wiktora Wysoczańskiego. Biskup Wiktor nadał mu nazwę: „Bischof – Eduard – Herzog-Haus” – na pamiątkę pierwszego biskupa Kościoła szwajcarskiego, który doprowadził przed laty do przyjęcia do Unii Utrechckiej powstałego w USA Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego i jego (wybranego) biskupa Franciszka Hodura, którego konsekracja miała miejsce w Utrechcie, a konsekratorem był wówczas arcybiskup Gerardus Gul (1907). W Konstancinie, w tym domu z kaplicą, już od samego początku (w październiku 1995 roku) odbywały się nie tylko okazjonalne spotkania MKBS, ale także konferencje studyjne Rady Synodalnej Kościoła Szwajcarskiego. Było to również miejsce dwóch doktoratów honoris causa Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, której rektorem był bp profesor Wiktor Wysoczański w latach 1990-1996 i ponownie w latach 2002-2008. Mianowicie w październiku 1996 roku doktorat honoris causa przyznano piszącemu te słowa, a w lutym 2002 roku – biskupowi Hansowi Gerny'emu. Doktorat honoris causa ChAT nadano prof. Kurtowi Stalderowi już w listopadzie 1993 roku, lecz mógł zostać wręczony dopiero w marcu 1994 roku na Uniwersytecie w Bernie, z powodu niezdolności uhonorowanego do podróżowania.

Kolejnymi świadectwami związków Biskupa Wiktora z Kościołem Chrześcijańskokatolickim są z jednej strony wydane przez niego w 1996 roku polskie tłumaczenie książki – podręcznika „Kościół starokatolicki” biskupa prof. Ursa Kury'ego, z drugiej strony zaś, Jego współpraca z Redakcją „Internationalen Kirchlichen Zeitschrift” (IKZ) od 1994 roku.

W kontekście specyfiki stosunków polsko-szwajcarskich w Unii Utrechckiej warto wspomnieć o ostatniej kwestii, mianowicie w latach 1987-1998 siedmiu polskich studentów z Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie przez rok studiowało w ówczesnej Organizacji Pomocy Biskupów Katolickich ze stypendium Chrześcijańskokatolickiego Wydziału Teologicznego Uniwersytecie w Bernie.

W kontekście dialogów ekumenicznych Unii Utrechckiej Biskup Wiktor był szczególnie zainteresowany dialogiem z prawosławiem. W tym czasie problemem dla upragnionej wspólnoty kościelnej stało się zgłaszane w Kościołach starokatolickich Europy Zachodniej dopuszczenie kobiet do święceń kapłańskich. Patriarcha ekumeniczny Bartłomiej i arcybiskup Utrechtu Antoni Jan Glazemaker zgodzili się na przeprowadzenie konsultacji prawosławno-starokatolickiej pod patronatem metropolity Szwajcarii Damaskinosa (Papandreou) i biskupa Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii Hansa Gerny'ego. Odbyła się ona w lutym 1996 r. w Levadii (Szwajcaria), a w grudniu następnego roku – w Konstancinie, na zaproszenie Biskupa Wiktora, członka Komisji. Wynik odnotowany w „Wspólnych rozważaniach” jest następujący: Nie ma przekonujących

cd. Wspomnień na str. 15

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI
POLISH BISHOPS' CONFERENCE
CONFERENTIA EPISCOPORUM POLONIAE

Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Warszawa, dnia 8 maja 2023 roku
W Uroczystość św. Stanisława, biskupa i męczennika

Szanowni Państwo,

w imieniu Konferencji Episkopatu Polski pragnę przekazać wyrazy współczucia wszystkim uczestnikom uroczystości żałobnych zwierzchnika Kościoła polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej bp. prof. dr. hab. Wiktora Wysoczańskiego, byłego rektora Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, doktora *honoris causa* Wydziału Chrześcijańsko-katolickiego Uniwersytetu w Bernie.

Moją modlitwą obejmuję rodzinę, bliskich, przyjaciół i współpracowników Zmarłego, zapewniając o mojej duchowej bliskości i solidarności w tych trudnych chwilach.

W tych smutnych okolicznościach pragnę wyrazić wdzięczność Zmarłemu za jego cenne zaangażowanie w wieloletni dialog ekumeniczny z Kościołem rzymskokatolickim w Polsce oraz za gesty życzliwości, kierowane pod adresem wiernych i pasterzy Kościoła w Polsce.

Duszę Zmarłego powierzam Bogu, ufny że w swoim nieskończonym miłosierdziu – ten który jest Drogą, Prawdą i Życiem – przebaczy mu grzechy, popełnione z ludzkiej ułomności i wprowadzi go do krainy życia wiecznego.

Niech odpoczywa w pokoju!

Stanisław Gądecki
Arcybiskup Metropolita Poznański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

**Rada Synodalna
Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej**

ROMUALD KAMIŃSKI
BISKUP
WARSZAWSKO-PRASKI

Warszawa, 9 maja 2023 roku

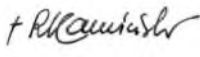
Wielebny Księżo Pralacie,

Wraz z całą Waszą wspólnotą staję duchowo przy trumnie Jego Ekscelencji Biskupa Wiktora Wysoczańskiego, by dołączyć do tej serdecznej modlitwy, którą żegna Go Kościół Polskokatolicki w naszej Ojczyźnie.

Pamięć podsuwa wspomnienie wielu dobrych, głębokich rozmów przy okazji licznych spotkań, na przestrzeni minionych 28. lat, kiedy śp. Biskup Wiktor prowadził Kościół Polskokatolicki. Serce z wdzięcznością zwraca się do Zmartwychwstałego Pana, by dziękować za dzieła podejmowane i dokonane przez Zmarłego na niwie duszpasterskiej, naukowej oraz ekumenicznej. Ciężar ziaren w tym kłosie zna Pan i odda Mu miarą natłoczoną, utrzęsioną i opływającą (por. Łk 6,38).

Promienny Chryste, Boski Zbawicielu, / jedyne światło, które nie zna zmierzchu, / bądź dla tej duszy wiecznym odpocznieniem, / pozwól oglądać chwały Twej majestat.

W modlitewnej łączności w Chrystusie Zmartwychwstałym!

+ Romuald Kamiński
Biskup Warszawsko-Praski

Wielebny
Ksiądz prał. Henryk DĄBROWSKI
Proboszcz Parafii Katedralnej Kościoła Polskokatolickiego
p.w. Świętego Ducha
WARSZAWA

Adrian Put
BISKUP POMOCNICZY
ZIELONOGÓRSKO-GORZÓWSKI
PRZEWODNICZĄCY
ZESPOŁU DS. DIALOGU ZE WSPÓLNOTĄ KOŚCIELNĄ POLSKOKATOLICKĄ

Rada Synodalna Kościoła Polskokatolickiego
w Rzeczypospolitej Polskiej
WARSZAWA

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

27 kwietnia dotarła do mnie wiadomość, że Pan powalną do siebie śp. bp. Wiktora Wysoczańskiego – Biskupa Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w RP. Wiadomość ta napeniła mnie po ludzku smutkiem i zaduma, ale oświecony wiarą wiem, że Wybawca nasz żyje i On każdego z nas wzywa po imieniu. Do życia, które się nie kończy, wezwał i śp. bp. Wiktora. W duchu chrześcijańskiej łączności pragnę całej wspólnoty Kościoła Polskokatolickiego w RP przekazać moje wyrazy współczucia, a jednocześnie zapewnić o modlitwie za zmarłego Biskupa.

Kilka dni przed śmiercią otrzymałem od śp. bp. Wysoczańskiego życzenia świąteczne, które zaczynają się cytatem z I Listu do Koryntian z rozdziału 15, wiersz 55: „Gdzież jest, o śmierci, twoje zwycięstwo? Gdzież jest, o śmierci, twój oświecenie?”. Dziś te słowa odczytuję jako swoisty testament Zmarłego, a jednocześnie świadectwo Jego żywej wiary!

Z woli Konferencji Episkopatu Polski Kościoła Rzymskokatolickiego zostałem powołany, by posługiwać w Zespole ds. Dialogu ze Wspólnotą Kościelną Polskokatolicką. W ramach prac tej grupy nie dane mi było osobiście poznać śp. bp. Wiktora. Ale jestem przekonany, że jego dziedzictwo i zaangażowanie na rzecz dialogu staną się trwałym punktem odniesienia na dalsze lata współpracy.

Pozostaję w Panu,

Ldz. 154/2023

Warszawa, dnia 8 maja 2023 roku

Kościół Polskokatolicki w RP
ul. Wilcza 31 lok. 3 A
00-544 Warszawa

„Nie chcemy też, bracia, abyście pozostawali w niewiedzy co do tych, którzy umierają i się smucili, jak ci, którzy nie mają nadziei. Jeśli bowiem wierzymy, że Jezus umarł i zmartwychwstał, to i tych, którzy umarli w Jezusie, Bóg poprowadzi razem z Nim.
1 Tes 4, 13-14

Przewielebni Księża i Wierni Kościoła Polskokatolickiego,

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o odejściu do wieczności śp. Księdza Biskupa prof. zw. dr. hab. Wiktora Wysoczańskiego, Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Zmarły pozostanie w naszej pamięci jako osoba szczerzej i głębokiej wiary, otwarta na drugiego człowieka i zaangażowana w relacje ekumeniczne.

W imieniu Polskiej Rady Ekumenicznej, składamy wyrazy współczucia rodzinie, całemu Kościołowi Polskokatolickiemu skierowane do duchowieństwa i wszystkich wiernych Kościoła.

Czynimy to pełnymi nadziei i otuchy słowami z Pierwszego Listu Apostoła Pawła do Tesaloniczan. Wszchemogący Bóg, człowieka pogrążonego w smutku po stracie bliskiej osoby, nie pozostawia samego. Jego łaska kojąca nasz ból i nadzieja na życie wieczne wypływa z wiary w zmartwychwstanie Naszego Pana Jezusa Chrystusa. Śmierć dla chrześcijanina jawi się tylko jako przejście z życia doczesnego do życia wiecznego i nic nie jest w stanie oddzielić nas od Bożej miłości.

Chrystus Zmartwychwstał! Tym paschalnym pozdrowieniem żegnamy się ze zmarłym Współbratem w nadziei spotkania się z Nim w wieczności oraz naszym wspólnym Panem, Jezusem Chrystusem.

Pozostający w modlitwie:

Biskup Andrzej Malicki
Przewodniczący Polskiej Rady Ekumenicznej

Ks. dr. Grzegorz Glemza
Direktor Polskiej Rady Ekumenicznej

**PRAWOSŁAWNY ARCYBISKUP
LUBELSKI I CHEŁMSKI**
ul. Ruska 15, 20-126 LUBLIN
tel. 81 747 31 75, tel./fax 81 747 74 38
e-mail: lublin@cerkiew.pl
132/23/A

28 kwietnia 23
Lublin, dn. .... 20....r.

**Przewielebny
ks. Infułat dr Andrzej Gontarek
Sekretarz Rady Synodalnej
Kościoła Polskokatolickiego w RP
Locum Tenes
Ul. Wilcza 31 lok. 16 C
02-544 Warszawa**

Przewielebny Księżo Infułacie,

Wielkim smutkiem nappełniła mnie wiadomość o śmierci Jego Eminencji ks. Biskupa Wiktora Wysoczańskiego. Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Łącząc się w żalobie z całym Kościołem Polskokatolickim.

Najprzewielebniejszego Biskupa Wiktora znałem osobiście, jako mojego nauczyciela akademickiego i oddanego Przyjaciela Kościoła Prawosławnego. Życzliwa więź cechująca ludzi wiary i Kościoła nigdy nie zostanie przerwana. Był człowiekiem wielkiej wiary, miłości do Boga i Kościoła Chrystusowego oraz Hierarchą oddanym dla Ekumenii. Dlatego też troską obejmował wszelkie inicjatywy, które służyły pojednaniu Kościołów.

Niech mi wolno będzie wyrazić przekonanie, że Dobry Bóg przgotuje Mu mieszkanie w swoich przybytkach niebiańskich. Zapewniam, że moja modlitwa, a także modlitwa naszego Kościoła Prawosławnego, za Zmarłego będzie towarzyszyła nieśmiertelnej Jego duszy w życiu wiecznym.

Odejdzie tak wybitnego Człowieka o wielkich zasługach dla sprawy Ekumenizmu, wielkiego Patrioty jest stratą dla naszej Ojczyzny.

Na ręce ks. Infułata Andrzeja składam głęboką kondolencję.

jednoczy się w smutku

[Signature]

УКРАЇНЬСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА У ПОЛЬЩІ
АРХІЄПІСКОП МИТРОПОЛИТ ПЕРЕМІСЬКО-ВАРШАВСЬКИЙ

Przemyski, 2023-04-30

L. Dz. 277/IV/2023

**Ks. Infułat dr ANDRZEJ GONTAREK
Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP
Ul. Wilcza 31, lok. 3A
00 – 544 Warszawa**

Czcigodny Księżo Infułacie,

W związku ze śmiercią ks. Bp prof. dr hab. Wiktora Wysoczańskiego, Ordynariusza Diecezji Warszawskiej i długoletniego Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, proszę przyjąć wyrazy współczucia z zapewnieniem o modlitwie za spokój duszy śp. Bp Wiktora, który przez sześćdziesiąt lat posługi kapłańskiej i czterdzieści biskupiej, na trwałe zapisał się w historii Kościoła Polskokatolickiego i ruchu ekumenicznego w Polsce i Europie.

Wierzmy, iż Dobry Bóg okaże mu Swoje miłosierdzie i przyjmie zmarłego do Królestwa Niebieskiego i pozwoli mu „zamieszkać” tam, gdzie – zgodnie z Liturgią pogrzebową Kościoła Wschodniego – nie ma bólu ani cierpienia, ale jest tylko radość wieczna.

*Z wyrazami szacunku i modlitwą za spokój duszy śp. biskupa Wiktora ,
niech spoczywa w Pokoju Pana!*

[Signature]
Eugeniusz Popowicz
Abp Metropolita Przemysko – Warszawski

Łódź, 9 maja 2023 r.

**ks. kan. Andrzej Gontarek
Kościół Polskokatolicki w RP**

Drogie Siostry i Drodzy Bracia w Chrystusie,

z ogromnym smutkiem piszę te słowa wiedząc, że zostaną odczytane podczas pogrzebu zmarłego niedawno ks. bp prof. dra hab. Wiktora Wysoczańskiego, zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w RP, ale też wiele lat znanego mi Brata, nauczyciela, partnera w ruchu ekumenicznym.

Z jednej strony wiemy wszyscy, że odchodząc do Pana idziemy do szczęścia i życia, z drugiej jednak zawsze głodni jesteśmy dni, które już przecież nie nadejdą, a które tak bardzo chcielibyśmy jeszcze przeżyć wśród bliskich i ważnych dla nas osób.

Wiem, że czas dany nam przez Najwyższego, który spędziliśmy wszyscy w obecności naszego zmarłego Brata na zawsze wyrwie się w naszych sercach i umysłach. Wdzięczny też jestem Bogu za to, że dane mi było znać go przez tyle lat i doświadczać jego życzliwości i pogody ducha, a także braterstwa.

Niech słowa zaczerpnięte z Księgi Przysłów staną się naszą modlitwą wdzięczności za życie i świadectwo Księdza Biskupa Wiktora Wysoczańskiego i naszym z nim pożegnaniem:

*„Zaufaj Panu z całego serca, nie polegaj na swoim rozsądku.
Rozpoznawaj Go na wszystkich swoich drogach, a On będzie prostował twoje ścieżki.” (Przysł. 3, 5 - 6)*

[Signature]

Parafia Ewangelicko-Reformowana w Warszawie
PL-00-145 Warszawa al. Solidarności 76a; tel./fax: (22) 631 23 83, 636 99 45
www.reformowani.org.pl

Warszawa, 9 maja 2023 r.

**RADA SYNODALNA
KOŚCIOŁA POLSKOKATOLICKIEGO w RP**

*Nis bój się, bo cię wykupiłem, nazwałem cię twoim imieniem
– moim jesteś! Nie bój się, bo Ja jestem z tobą.
Lz 43, 1b.5a*

Siostry i Bracia,

W środowisku naszego Kościoła ks. bp Wiktor Wysoczański był szczególnie znany wśród duchownych oraz innych absolwentów Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej z racji tego, że był ich nauczycielem – nawet jedna z osób pracujących w naszym Kościele napisała pod jego kierunkiem pracę doktorską.

Wspominamy go z tamtego czasu jako człowieka otwartego, niekonfliktowego, uosobionego przyjaźnie do drugiego człowieka. Starał się zawsze myśleć i odnosić pozytywnie do tych, którzy go otaczali. Coraz to rzadsza cecha wśród tak licznej mowy nienawiści i bezpardonowej agresji.

Będziemy się starali takim go zapamiętać.

**Ks. Michał Jabłoński
Proboszcz**

[Signature]

**Drodzy Bracia i Siostry, Duchowni i Wierni
Kościoła Polskokatolickiego, Dostojni Goście,**

Pozdrawiam Was wszystkich w imieniu Biskupa Pawła Benedykta Strańskiego Zwierzchnika Kościoła Starokatolickiego w Republice Czeskiej.

Zebrałiśmy się tu dzisiaj, aby wspólnie wyrazić nasz głęboki smutek z powodu śmierci Biskupa Wiktora Wysoczańskiego, który niedawno nas opuścił. Wraz z Jego odejściem straciliśmy nie tylko wybitnego duchownego, duszpasterza i teologa, ale także wielką osobowość nie tylko polskiego, ale i europejskiego starokatolicyzmu.

Biskup Wiktor całe swoje życie poświęcił pracy dla Kościoła i jego wiernych. Jego zaangażowanie i entuzjazm dla życia duchowego inspirowały wielu ludzi, a Jego dziedzictwo na zawsze pozostanie mocno zakorzenione w historii Kościoła Starokatolickiego.

Wspominam wiele spotkań ze śp. Biskupem Wiktorem na międzynarodowych konferencjach biskupów, gdzie Jego głos był ważnym znakiem pluralizmu poglądów w ramach Unii Utrechckiej.

W trudnym czasie straty czujemy ból i smutek, ale staramy się też pamiętać o tym, co dał nam śp. Biskup Wiktor. Jego praca teologiczna i dydaktyczna umacniała polski Kościół i jego siostrzane Kościoły, a Jego przykład był dla nas drogowskazem. Jego praca niosła nadzieję, a Jego obecność była zawsze inspirująca.

Dziś pragniemy wyrazić wdzięczność Biskupowi Wiktrowi za wszystko, co dla nas zrobił. Pamiętamy Go jako wiernego sługę Bożego, człowieka o wielkim sercu i cenego nauczyciela. Jego pamięć będzie żyła w naszych sercach i umysłach.

Dzielimy ból Kościoła Polskokatolickiego oraz wszystkich przyjaciół i bliskich Biskupa Wiktora. Nasze myśli są z Wami w tym trudnym czasie. Modlimy się za Was i życzymy Wam siły. Życzymy Wam również prowadzenia przez Ducha Świętego w nadchodzących wyborach biskupich, aby dziedzictwo Biskupa Wiktora trwało w Jego Kościele.

Nasze szczerze kondolencje! Requiescat in pace.

ks. Petr Jan Vinš

Słowo wygłoszone w czasie uroczystości pogrzebowych przez delegata Kościoła Starokatolickiego w Republice Czeskiej

Ze smutkiem przyjęliśmy informacje o odejściu ks. Bp. Prof. Dr hab. Wiktora Wysoczańskiego. Niestety w dniu pogrzebu będę przebywała na konferencji za granicą dlatego Towarzystwo Biblijne w Polsce będzie reprezentowane przez p. Justynę Gruszkę-Żbik i p. Karola Zglejszewskiego.

W imieniu własnym, pracowników Towarzystwa i Komitetu Krajowego przekazuję najwyższe kondolencje.

Jadwiga Zalisz

Dyrektor Generalny – Towarzystwo Biblijne w Polsce

„Nie umiera ten, kto trwa w sercach i pamięci naszej”

W dniu 27 kwietnia 2023 roku, w Godzinie Miłosierdzia Bożego, tuż przed Niedzielą Dobrego Pasterza, odszedł od nas w wieku 84 lat, po nieublaganej chorobie
nasz Szef i Przyjaciół
Wieloletni Prezes Zarządu Głównego
Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików

Ksiądz Biskup
prof. zw. dr hab., dr honoris causa

Wiktor Wysoczański

Żegnamy Człowieka o wielkim sercu i umyśle oraz niezwykle silnej osobowości. Szczerego ekumenistę. Czynnego zawodowo na wielu płaszczyznach. Żył dla innych, o czym świadczy spuścizna, jaką po Sobie pozostawił. Do ostatnich chwil życia był wierny Swoim ideałom budowania pokoju na świecie.

Pamięć o Nim zachowamy na zawsze w naszych sercach.

Rodzinie i Bliskim

Ś.P. Księdza Biskupa

składamy
wyrazy głębokiego współczucia.

Pozostajemy w modlitwie

Pracownicy Zarządu Głównego
Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików
i Redakcja Instytutu Wydawniczego im. A.F. Modrzewskiego

Msza Święta Pogrzebowa odbędzie się 9 maja o godzinie 12.00 w katedrze polskokatolickiej pw. Św. Ducha w Warszawie przy ul. Szwoleżerów 2.

Ś.P. Zmarły Ks. Biskup spocznie na Cmentarzu Powązkowskim (Wojskowym) w Warszawie.

DIAKONIA
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP

00-246 Warszawa, ul. Miodowa 21
tel. (22) 88 70 206, (22) 88 70 2017, tel./fax (22) 88 70 216
e-mail: diakonia-kscoiele@diakonia.org.pl
www.diakonia.org.pl

L. dz. D/207

Warszawa, 9.05.2023

Rada Synodalna
Kościoła Polskokatolickiego w RP
ul. Wilcza 31 lok. 16 C
02-544 Warszawa

Szczęśliwi są ci, którzy odłąd umierają w Panu. Tak, mówi Duch, niech odpoczną od swoich trudów, ponieważ ich czyny idą wraz z nimi.

(Ap 14,13; przekład Biblii Ekumenicznej)

Drogie Siostry i Bracia!

Z głębokim żalem przyjęliśmy informację o śmierci bp. Wiktora Wysoczańskiego, zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w RP.

Bp Wiktor Wysoczański był dobrze znany w środowisku różnych Kościołów w Polsce. Od 1967 r. aż do śmierci pracował w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Dał się poznać studentom różnych wyznań studiujących w tej ekumenicznej uczelni. Pamiętamy go jako wykładowcę i rektora, którym był w latach 1990-1996 i 2002-2008. Uczestniczył też w dialogu ekumenicznym z Kościołem Prawosławnym i Rzymskokatolickim, a jako zwierzchnik Kościoła zasiadał w prezydium Polskiej Rady Ekumenicznej.

Calej społeczności Kościoła Polskokatolickiego, wiernym i duchownym przekazujemy wyrazy głębokiego współczucia z powodu odejścia bp. Wiktora Wysoczańskiego. Łączymy się w modlitwie i smutku w tym trudnym dla Was, Siostry i Bracia, momencie.

Wanda Falk

Wanda Falk
Dyrektor Generalny
Diakonii Polskiej

bp Ryszard Bogusz

bp Ryszard Bogusz
Prezes
Diakonii Polskiej

argumentów dogmatyczno-teologicznych przeciwko wyświęcaniu kobiet do posługi kapłańskiej. Ale każdy Kościół, oceniając tę kwestię, musi również wziąć pod uwagę pozateologiczne racje utrzymania wspólnoty Kościoła, które również determinują działalność duszpasterską Kościoła (tłumaczenie na język angielski jest nadal dostępne cyfrowo w czasopiśmie (AThR) opublikowanym w USA w 2002 roku).

Biskup Wiktor zapraszał mnie kilka razy w latach 2002 (Olsztyn) – 2019 (Warszawa) do przemawiania na posiedzeniach Komisji Dialogu między Kościołem Rzymskokatolickim a Kościołem Polskokatolickim, której współprzewodniczącym był sympatyczny Biskup Jacek Jezierski. Dokonano również wymiany informacji na temat dialogu wewnętrznego Polski oraz dialogu międzynarodowego prowadzonego pomiędzy Sekretariatem Jedności Watykańskiej a MKBS.

Jeśli w długiej i konsekwentnej pracy Profesora i Biskupa Wiktora można odkryć coś w rodzaju dziedzictwa dla przyszłości Kościoła Polskokatolickiego, to uważam, że ma to związek z Jego zaangażowaniem w budowanie mostów dla konsekwentnego starokatolickiego świadectwa Kościołów zjednoczonych w Unii Utrechckiej.

Niech Bóg obdarzy Biskupa Wiktora pokojem w Jego wiecznej światłości. Amen.

Urs von Arx, prof. dr teol., Liebefeld BERNO, Szwajcaria.

Fragment przemówienia Abp. prof. Jerzego Pańkowskiego wygłoszonego w czasie liturgii pogrzebu Śp. Biskupa Wiktora Wysoczańskiego w dniu 9 maja 2023 roku

Biskup Wiktor widział w drugim człowieku to, co dobre

„Jego Ekszelencja ks. Bp prof. Wiktor Wysoczański wpisał się w historię Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej złotymi zgłoskami. Był postacią nietuzinkową, niezwykle sympatyczną, otwartą, która łączyła i jednała, która widziała w drugim człowieku to, co dobre”. (...)

Abp prof. Jerzy Pańkowski – Rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny
(Magazyn Ekumeniczny)

Dzieci – młodzież – ludzie starsi – „Rodzina”

cd. ze str. 16

ły dyscypliny sportowe, różne dyplomy i nagrody, ale zabawa była jedna, duch sportowy i chęć rywalizacji drzemie bowiem w każdym.

Na przełomie lipca i sierpnia 1988 roku zostały zorganizowane przez ZG STPK kolejne, trzytygodniowe kolonie pod hasłem „Wychowanie dla pokoju”, tym razem w **Somiance nad Bugiem (Rodzina nr 43 i 45/1988)**.

Warto przypomnieć, że w ośrodku wypoczynkowym Zarządu Głównego, w miejscowości **Urle koło Warszawy**, zorganizowano również 2-tygodniowy obóz młodzieżowy w terminie 15 – 31 lipca 1995 roku (**Rodzina nr 10/1995**).

Od czasu, kiedy prezes ZG STPK bp. prof. dr hab. Wiktor Wysoczański zainicjował nowy kierunek działalności Towarzystwa: pracę z dziećmi i młodzieżą, wpajanie im – poprzez odpowiednie formy nauki i wypoczynku – właściwych postaw obywatelskich, patriotycznych i religijnych, minęło wiele lat. Lata te upłynęły pod znakiem poszukiwania coraz to bogatszych, bardziej zróżnicowanych form pracy z najmłodszym pokoleniem, organizowania dla niego, poza wspomnianymi tutaj koloniami, różnych akcji – od doraźnych imprez typu „Mikołajkowego” do stałych lektoratów języków obcych, kółek plastycznych w siedzibie Zarządu Głównego w Warszawie.

Niewątpliwie największą inicjatywą, pomysłowością i zaangażowaniem na płaszczyźnie współpracy z dziećmi i młodzieżą wykazał się Prezes Zarządu Głównego STPK Bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczański, organizując bezpłatne kolonie letnie.

Warto wspomnieć również o innej inicjatywie ZG STPK, o **spotkaniach ludzi „złotego wieku” w siedzibie Towarzystwa**. Korzystając z zaproszenia Prezesa ZG STPK Bpa Wiktora Wysoczańskiego w dniu 28 kwietnia 1983 roku odbyło się jedno z takich spotkań. Cała „ekipa” dawnych pracowników stawiała się niemalże w komplecie, aby powspominać minione lata, zapytać o zdrowie oraz odebrać miłą niespodziankę. Biskup Wiktor Wysoczański poczynił starania, aby w tym trudnym dla kraju czasie właśnie dla nich otrzymać z Polskiej Rady Ekumenicznej „wiktualy”, skromne dary z zagranicy (**Rodzina nr 26/1983**).

Na uwagę zasługują także **bezpłatne obiady dla osób biednych**. Tego typu stołówka z odpowiednio przystosowaną kuchnią, pod koniec lat 90-tych zorganizowana była również z inicjatywy Księdza Biskupa Wiktora Wysoczańskiego w siedzibie Instytutu Wydawniczego imienia Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Warszawie.

Dzieci – młodzież – ludzie starsi – „Rodzina”

Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików pod kierownictwem Prezesa ZG STPK Biskupa prof. dr. hab. Wiktora Wysoczańskiego jako jeden z najważniejszych punktów do swojej działalności społecznej włączyło pracę z młodym pokoleniem uznając, że w trosce o dobrze pojęty interes dziecka, o jego wszechstronny rozwój i wychowanie w duchu patriotyzmu, poszanowania miłości i tolerancji religijnej liczy się każda inicjatywa.

W roku 1986, proklamowanym przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Pokoju – Biskup Wiktor Wysoczański wystąpił z inicjatywą zorganizowania dla dzieci i młodzieży bezpłatnych kolonii pod hasłem „Wychowanie dla pokoju” – stanowiących niezwykle istotny wkład Towarzystwa w obchody Międzynarodowego Roku Pokoju w Polsce. Kolonie, zorganizowane wówczas w Józefowie dla przeszło 170 dzieci członków STPK i podległego mu przedsiębiorstwa ZPU „Polkat”, stanowiły nową, ciekawą formę współpracy Towarzystwa z młodym pokoleniem. W dniach 21 lipca – 10 sierpnia 1986 w pięknie położonym ośrodku wypoczynkowym nad Świdrem, w domkach campingowych wśród starych drzew, w sąsiedztwie lasów sosnowych wypoczywały dzieci w wieku od 7 do 15 lat z różnych regionów Polski (pisaaliśmy o tym w Rodzinie nr 36, 37 i 39/1986).

Początek obozu wypadł tuż przed lipcowym świętem. Przy wtórce orkiestry wojskowej, z udziałem gości honorowych z Zarządu Głównego STPK, „Polkatu” oraz młodych studentów ze Szwajcarii odbyła się uroczysta akademicka z recytacją okolicznościowych wierszy i wspólnym śpiewem przy ognisku. To pozwoliło szybko nawiązać przyjazne kontakty między uczestnikami obozu i zapoczątkowało ciekawy program życia obozowego – z wycieczkami do lasu, do kina, na basen, zabawami i grami obozowymi, w tym komputerowymi.

W dniu 31 lipca zorganizowano wycieczkę do Warszawy, w programie której było między innymi odwiedzenie i poznanie historii katedry polskokatolickiej przy ul. Szwoleżerów oraz wspólna modlitwa. Tu spotkał się z dziećmi inicjator i organizator obozu w Józefowie – ks. bp prof. dr. hab. Wiktor Wysoczański, kierując serdeczne powitalne słowa, życząc zdrowia i zadowolenia oraz pięknych wrażeń z obozu.

Bogaty był program wycieczki po Warszawie. Efektem tej wycieczki i zachęty ze strony Biskupa Wiktora Wysoczańskiego był konkurs pt. „Co wiesz o Stolicy?”, w którym wzięły udział wszystkie dzieci. Zwycięzcy konkursu w różnych grupach wiekowych otrzymali nagrody w postaci książek, dyplomów i breloczków.

Z racji „szcuplego” miejsca nie będziemy tu opisywać wszystkich kolonii zorganizowanych przez Zarząd Główny STPK. Podkreślimy zaś zdecydowanie, że ten nowy kierunek działalności Towarzystwa – organizacja wypoczynku letniego dla dzieci – będący wynikiem poszukiwań coraz to lepszych i ciekawszych form współpracy z młodym pokoleniem, spo-

Somianka – 1988 r.

tkał się z wysoką oceną. Tym samym główny pomysłodawca, inicjator i realizator „Wychowania dla pokoju”, Prezes ZG STPK został utwierdzony w przekonaniu o potrzebie kontynuacji „letniej” działalności na rzecz najmłodszego pokolenia.

W roku następnym, 1987 Towarzystwo zorganizowało kolejne kolonie letnie, również pod hasłem „Wychowanie dla pokoju”. Tym razem już nie Józefów, ale Białystok zachwylił 200 małych podopiecznych, którzy znaleźli tu odpoczynek, bez troskę, uśmiech i wiele innych wrażeń podczas wycieczek, zabaw, dyskotek. Nieprzewidzianą atrakcją okazał się specjalny występ dla dzieci piosenkarza Andrzeja Rosiewicza, który śpiewał i bawił się ze wszystkimi, pozostając w dziecięcych sercach i duszach na długo (i wystąpił zupełnie gratisowo) (Rodzina nr 38 i 39/1987).

Wśród wieku atrakcji była też całodzienna wycieczka do Białowieży, a tam „odwiedziny” w rezerwacie żubrów oraz zwiedzanie Muzeum Leśnictwa. Inna wycieczka wiodła z Supraśla, skąd jechano chłopskimi furmankami konnymi przez Puszcę Białowieską wprost na leśną polankę z płonącym ogniskiem i pachnącymi kiełbaskami.

Nie zabrakło na koloniach akcentu patriotycznego, przypominającego, że nie zawsze był pokój, i nie zawsze można było patrzeć spokojnie w bezchmurne niebo.

1 sierpnia, w rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego koloniści wraz z wychowawcami udali się do lasu nieopodal swego ośrodka, by uczcić pamięć 3 tysięcy osób z Białegostoku, zamordowanych przez hitlerowskiego okupanta. Uroczyste, w milczeniu zapalili na grobie znicze, złożyli wieńce, i odśpiewali Hymn Polski. Przemówienie nad symboliczną mogiłą ofiar zapadło im głęboko w sercach, gdyż w konkursie plastycznym, zorganizowanym kilka dni później, była ogromna ilość rysunków-plakatów, żądających zaprzestania wyścigu zbrojeń na świecie, wołających o pokój. Na rysunkach małe dzieci autorzy pisali: „Chcemy żyć i uczyć się w pokoju”.

Dzieci wzięły również udział w Spartakiadzie Międzypokoleniowej, wraz z innymi Koloniami przebywającymi w tym czasie w okolicach Białegostoku. Różne by-

cd. na str. 15